

UNIwersytet MEDYCZNY
W BIAŁYMSTOKU
*Zakład Medycyny Wieku Rozwojowego
i Pielęgniarstwa Pediatricznego*
Kierownik Zakładu:
Prof. dr hab. n. med.
Elżbieta Maciorkowska
15-295 Białystok
ul. Szpitalna 37

tel. +48 (85) 686 50 65
tel/fax +48 (85) 686 50 68
e-mail: emaciorkowska@o2.pl
e-mail: : emaczmwr@umb.edu.pl

MEDICAL UNIVERSITY
OF BIALYSTOK
*Department of Developmental Period
Medicine and Pediatric Nursing*
Head of the Department:
Prof. Elżbieta Maciorkowska M. D.

15-295 Białystok
37 Szpitalna Str., Poland

tel. +48 (85) 686 50 65
tel/fax +48 (85) 686 50 68
e-mail: emaciorkowska@o2.pl
e-mail: : emaczmwr@umb.edu.pl

Białystok, dn. 24.05.2019 r.

Ocena

Rozprawy doktorskiej mgr **Darii Labuda** pt:
**„Analiza czynników modulujących rozwój dzieci z zaburzeniami słuchu –
od noworodka do okresu wczesnego dzieciństwa”** na zlecenie Rady Wydziału
Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
z dnia 22.03.2019 roku.

Praca dotyczy oceny zaburzeń słuchu u noworodków objętych badaniami przesiewowymi.

Doktorantka koncentruje się na ocenie czynników wpływających na rozwój zaburzeń słuchu u noworodków, częstości występowania tego zjawiska, ocenie najczęstszych wad słuchu u dzieci objętych opieką poradni otolaryngologicznej oraz roli zespołu terapeutycznego w opiece nad dziećmi z zaburzeniami słuchu w skład którego wchodzi lekarz, pielęgniarka, psycholog, logopeda.

Celem pracy Doktorantki było określenie czynników wpływających na rozwój zaburzeń słuchu u noworodków i ocena częstości występowania zaburzenia słuchu w okresie noworodkowym. U dzieci objętych opieką poradni otolaryngologicznej określono najczęstsze wady słuchu i oceniono przydatność badań przesiewowych w wykrywaniu zaburzeń słuchu u dzieci.

Doktorantka we wstępie pracy zawartym na 39 stronach maszynopisu wprowadziła czytelnika w temat zaburzeń słuchu u dzieci, kreśląc krótki rys

anatomii i fizjologii narządu słuchu, historię badań przesiewowych na świecie i w Polsce. Na ośmiu stronach maszynopisu wstępu przedstawiła strukturę Programu Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków w Polsce, ilustrując to stosownymi dokumentami (karta badania, certyfikaty) używanymi w programie powszechnych przesiewowych badań słuchu u noworodków.

Cześć wstępu (rozdział 1.3.) Doktorantka poświęca obiektywnym metodom badania słuchu u noworodków i niemowląt nie wymagających współpracy z małymi pacjentami i umożliwiających swoistą rzetelną, nieinwazyjną oraz szybką ocenę czynności określonej części narządu słuchu.

Doktorantka dużo miejsca poświęca czynnikom ryzyka uszkodzenia słuchu u dzieci, omawiając rodzinne uwarunkowania genetyczne słuchu, wady wrodzone głowy i szyi, wcześniactwo, zakażenia TORCH, inne zakażenia i leki ototoksyczne.

Wstęp jest obszerny. Napisaniem tego rozdziału, Doktorantka dowodzi znajomości problematyki badawczej i przygotowania teoretycznego do realizacji założeń pracy doktorskiej, czyli celu pracy.

Wynika on z potrzeby współczesnej znajomości problemu szczególnie u najmłodszych dzieci, gdzie słuch ma bardzo istotne znaczenie dla rozwoju dziecka, poczynając od okresu noworodkowego.

Realizując to zadanie Doktorantka podjęła próbę oceny 286 noworodków, u których wykonano skryningowe badanie słuchu przy użyciu metody otoemisji akustycznej (OAE) w 2-3 dobie życia, a nie później niż w trzecim tygodniu życia ze względu na stan kliniczny pacjenta. Spośród tej grupy 179 noworodków, które uzyskały nieprawidłowy wynik skryningowego badania słuchu i/lub stwierdzono u nich obecność przynajmniej jednego czynnika ryzyka uszkodzenia słuchu, poddano dalszym badaniom.

Metodyka prowadzonych badań jest opracowana i zamieszczona w rozdziale 3.2. (Metodyka), zawarta na 4 stronach maszynopisu w przedstawionej mi do recenzji pracy.

Uzyskane wyniki zostały poddane ocenie statystycznej przy użyciu programu komputerowego IBM SPSS 22.0, a następnie przedstawione zbiorczo w tabelach i graficznie na rycinach. Część tabel zamieszczonych w dokumentacji nie ma numeracji. W opinii recenzenta tabela 12 zamieszczona na 12 stronach maszynopisu nie jest opracowaniem danych, a jedynie zbiorem wyników dotyczących badanych dzieci i może służyć do opracowania zawartych w nich danych.

Wraz z materiałem opisowym Doktorantka zawarła je na 54 stronach maszynopisu (rozdział 4. Wyniki).

W opinii recenzenta sposób przedstawienia uzyskanych wyników jest przystępny i klarowny. Autorka wykazała, że w wykonanych badaniach przesiewowych słuchu obecność czynników ryzyka uszkodzenia słuchu obserwowano częściej u chłopców niż dziewczynek. Do głównych czynników

ryzyka uszkodzenia słuchu należały leki ototoksyczne, które stosowano u prawie 76% badanych noworodków. Na drugim miejscu były wady słuchu w rodzinie. Kolejnym czynnikiem ryzyka uszkodzenia słuchu było wcześniactwo i związane z tym dalsze postępowanie terapeutyczne.

Najistotniejsze informacje, które uzyskała Doktorantka pokrywają się właściwie z ośmioma wnioskami zamieszczonymi na stronie 118. Wnioski stanowią właściwe podsumowanie zaprezentowanych badań i są odpowiedzią na postawione cele badawcze.

Doktorantka w swojej analizie dowiodła, iż nie należy bagatelizować żadnego ze znanych czynników ryzyka uszkodzenia słuchu, a kumulacja ich prowadzi do zwiększenia ryzyka uszkodzenia słuchu.

Wraz z wykryciem wady słuchu każde dziecko powinno być objęte opieką zespołu specjalistów w zależności od zaistniałej potrzeby, by przy udziale rodziców zastosować właściwą terapię leczenia zaburzeń słuchu, uwzględniając indywidualne potrzeby każdego dziecka.

Uzyskane wyniki własne Doktorantka poddała konfrontacji z literaturą zarówno polską, jak i światową. Za bazę tej konfrontacji posłużyło jej aż 209 pozycji piśmiennictwa różnojęzycznego. Zamieszczona bibliografia podana jest w kolejności cytowania, zgodnie z zasadami współczesnych publikacji.

W przygotowanym opracowaniu recenzent zauważa pewne nieścisłości natury redakcyjnej. Należałoby rozdzielić numerację rycin; oddzielnie dla wstępu i metodyki pracy oraz wyników badań i użyć np. oznakowania rzymskiego lub też alfabetycznego dla zróżnicowania tej dokumentacji (tabele, ryciny).

Powtarzające się w pracy określenie grupa badawcza winno być zastąpione określeniem grupa badana. Wszystkie dane na wykresach i rycinach w pracy winny być podawane w wartościach odsetkowych, a nie liczbach bezwzględnych. Wyniki badań przygotowując pracę do druku należy ujednoczyć i podać z jedną cyfrą po przecinku. Warto również zamieścić na początku dysertacji spis najważniejszych używanych w pracy skrótów.

Powyższe uwagi recenzenta winny być uwzględnione przy przygotowaniu pracy do druku.

W podsumowaniu stwierdzam, że mgr Daria Labuda wykonała pracę badawczą, zaprezentowaną w postaci 144 stronicowej dysertacji, wskazując na potrzebę monitorowania częstości występowania niedosłuchu u dzieci oraz analizę najczęstszych przyczyn z dużą potrzebą pracy u podstaw, czyli szeroko rozumianej profilaktyki ich występowania i wczesnego leczenia zaburzeń słuchu dla dobra właściwego rozwoju dzieci.

Uzyskane wyniki zostały przedstawione w formie pracy, która zachowuje właściwe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami rozprawy i spełnia formalnie wszelkie wymogi stawiane rozprawom doktorskim.

Wnioskuje zatem do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku o dopuszczenie mgr Darii Labuda do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Maciorkowska

Kierownik

Kliniki Pediatrii i Chorób Płuc
Zakładu Medycyny Wieku Rozwojowego
i Pielęgniarstwa Pediatrycznego UMB